

COP 26 คืออะไร

COP ย่อมาจาก Conference of the Parties เป็นการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจัดขึ้นทุกปีในช่วง 26 ปีที่ผ่านมา (แต่เนื่องจากผลกระทบของโควิด-19 การประชุมในปีที่แล้วจึงถูกเลื่อนไป) และถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยนำปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสู่ระดับโลก

การประชุม Conference of the Parties ครั้งที่ 26 หรือ COP26 จัดขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์ ตั้งแต่วันที่ 1 ถึง 12 พ.ย. โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมดราว 30,000 คน ประกอบด้วยผู้นำระดับโลก ผู้แทนองค์กร ผู้สังเกตการณ์ และสื่อมวลชน

COP26 สำคัญอย่างไร

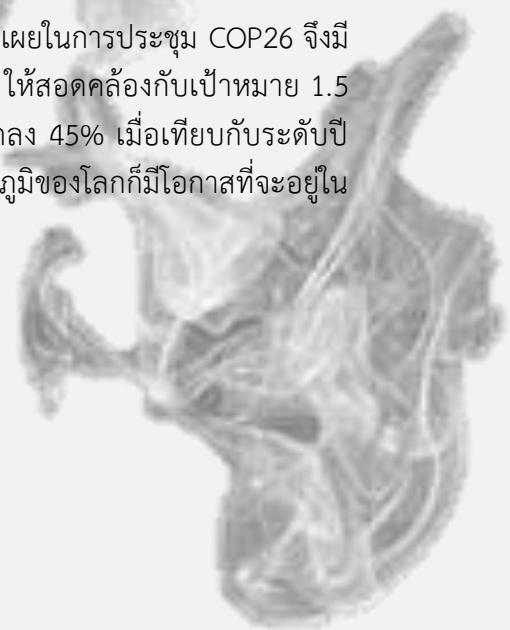
เนื่องจากอุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเร็วกว่าที่นักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ไว้เมื่อก่อนหน้านี้ ในการประชุม COP21 เมื่อปี 2015 ณ กรุงปารีส 196 ประเทศได้ตกลงที่จะร่วมมือกันรักษาอุณหภูมิโลกไม่ให้สูงขึ้นเกิน 2 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับระดับก่อนยุคอุตสาหกรรม โดยตั้งเป้าไว้ที่ 1.5 องศาเซลเซียส ซึ่งทำให้เกิดข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) ขึ้น ภายใต้ข้อตกลงนี้ ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมุ่งมั่นที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions หรือ NDCs) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการลดการปล่อยมลพิษระดับชาติ โดยทุกๆ 5 ปี ประเทศต่างๆ จะต้องกลับมาด้วยแผนการฉบับที่ปรับปรุงใหม่ (NDCs ล่าช้าไปหนึ่งปีเนื่องจากการระบาดของโควิด-19)

สำหรับ COP26 ทั้ง 200 ประเทศจะประกาศแผนการลดการปล่อยมลพิษภายในปี 2030 นอกจากนี้ยังมีข้อตกลงเฉพาะเกี่ยวกับการเลิกใช้ถ่านหิน การเปลี่ยนไปใช้ยานพาหนะไฟฟ้า และคาดว่าจะมีการดำเนินการเพื่อปกป้องธรรมชาติมากขึ้น

ซึ่งฉันทาคือเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ที่ปารีสเมื่อปี 2015 ถึงแม้ว่าเป้าหมายจะยิ่งใหญ่เพียงใด แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตามรายงานของ BBC แค่เพียงเป้าหมายเหล่านี้อาจจะทำให้อุณหภูมิของโลก “เพิ่มขึ้น 3 องศาเซลเซียสภายในปี 2100 เมื่อเทียบกับระดับก่อนยุคอุตสาหกรรม”

รายงานล่าสุดของ UN ชี้ว่าแผน NDCs ปัจจุบัน ซึ่งรวมที่เสนอเข้ามาใหม่และที่แก้ไขปรับปรุงของสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร สหภาพยุโรปและอีกกว่า 100 ประเทศ ยังไม่เพียงพอ เพราะมีผลให้การปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้น 16% ห่างไกลจากเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซลง 45% อีกมาก

ดังนั้น แผนการลดการปล่อยมลพิษระดับชาติที่ประเทศต่างๆ จะเปิดเผยในการประชุม COP26 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากแต่ละประเทศถูกกระตุ้นให้ปรับแก้ไข NDCs ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย 1.5 องศาเซลเซียส โดยนักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่าการปล่อยมลพิษจะต้องลดลง 45% เมื่อเทียบกับระดับปี 2010 ภายในปี 2030 และการปล่อยมลพิษจะเป็นศูนย์ภายในปี 2050 อุณหภูมิของโลกก็มีโอกาสที่จะอยู่ในเกณฑ์ 1.5 องศาเซลเซียส

เป้าหมายของ COP26

เว็บไซต์ทางการของ COP26 ได้วางเป้าหมายที่ COP26 ต้องบรรลุไว้ 4 เป้าหมาย ดังนี้

- 1) ทำให้การปล่อยมลพิษสุทธิทั่วโลกเป็นศูนย์ภายในกลางศตวรรษ และรักษาระดับอุณหภูมิไว้ที่ 1.5 องศาเซลเซียส ประเทศต่างๆ จะถูกขอให้นำเสนอแผนการที่จะช่วยยกเลิกการใช้ถ่านหิน การเร่งให้เปลี่ยนมาใช้รถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้า การใช้พลังงานหมุนเวียนให้มากขึ้น และการควบคุมการตัดไม้ทำลายป่า
- 2) ปรับตัวเพื่อปกป้องชุมชนและธรรมชาติ รวมถึงการปกป้องระบบนิเวศ พื้นที่ชุ่มน้ำ ระบบนิเวศที่ได้รับ ความเสียหาย และป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง และไฟไหม้
- 3) ระดมทุน ในปี 2020 ประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้คำมั่นสัญญาที่จะมอบเงินจำนวน 1 แสนล้าน ดอลลาร์ต่อปี เพื่อช่วยเหลือประเทศที่ยากจน ซึ่งประเทศเหล่านั้นจะต้องทำตามคำมั่นสัญญานี้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จได้ตาม 2 เป้าหมายข้างต้น กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วจะต้องรักษาสัญญาของตนเอง โดยสถาบัน การเงินทั่วโลกต้องทำหน้าที่ของตนเองเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการปล่อยมลพิษสุทธิเป็นศูนย์
- 4) ทำงานร่วมกัน การที่จะเร่งการดำเนินการได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของภาครัฐบาล ธุรกิจ และประชาสังคม

ทำไม 1.5 องศาเซลเซียสถึงมีความหมาย

ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงปารีส คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change หรือ IPCC) ซึ่งเป็นหน่วยงานชั้นนำของ โลกด้านวิทยาศาสตร์ภูมิอากาศ ได้ประเมินผลที่มีต่อโลกจากอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น 1.5 องศาเซลเซียสอย่าง ละเอียดยิ่ง โดบพบว่าความเสียหายที่เกิดจากอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น 1.5 องศาเซลเซียสกับ 2 องศาเซลเซียสนั้น แตกต่างกันอย่าง และสรุปได้ว่าอุณหภูมิที่ต่ำกว่านั้นมีความปลอดภัยกว่ามาก

แม้อุณหภูมิเพิ่มขึ้น 1.5 องศาเซลเซียสก็ยังคงส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น แนวปะการังฟอกสี และ การเพิ่มขึ้นของคลื่นความร้อน ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุที่รุนแรง และรูปแบบอื่นๆ ของสภาพอากาศที่รุนแรง แต่ จะน้อยกว่าผลสุดขีดของอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น 2 องศาเซลเซียส

ผลการวิจัยเพิ่มเติมจาก IPCC ที่เผยแพร่ในเดือนสิงหาคม เน้นย้ำคำเตือนเหล่านี้ และสรุปว่ายังมี โอกาสที่โลกจะอยู่ในเกณฑ์ 1.5 องศาเซลเซียส แต่จะต้องมีความพยายามร่วมกัน ที่สำคัญคือ ยังพบว่า ทุกๆ ระดับของการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิมีความสำคัญ

ยุทธศาสตร์ลดก๊าซเรือนกระจกของไทย

เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2564 ในงานสัมมนาออนไลน์ Global Compact Network Thailand – (GCNT) Forum 2021 ภายใต้แนวคิด “A New Era of Accelerated Actions” การประชุมผู้นำธุรกิจไทยทั้ง จากภาครัฐ ภาคธุรกิจ และสหประชาชาติ

พล.อ.ประยุทธ์กล่าวปาฐกถาพิเศษว่า ผมยอมรับว่าประเทศไทยมีความเสี่ยงสูงจากปัญหา climate change โดยเฉพาะกรุงเทพฯ เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงจากน้ำท่วม พื้นที่แนวชายฝั่ง และการหลุดตัวของดิน และเมื่อปี 2563 จาก Global Climate Risk 2020 ได้จัดให้ไทยเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบระยะ ยาวจาก climate change มาเป็นอันดับที่ 9 ของโลก

ฉะนั้นในอนาคตประเทศไทยอาจจะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ที่ยากต่อการคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ซึ่งความไม่แน่นอนดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและสังคม

รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้ประเทศมีต้นทุนในการบริหารจัดการหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการเตรียมการเพื่อรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน อย่างเป็นระบบและมีความยั่งยืน” พล.อ.ประยุทธ์เปิดเผยด้วยว่า รัฐบาลอยู่ระหว่างการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาว ในการพัฒนาที่จะปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ กำหนดเป้าหมายในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุดในปี 2573 และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์โดยเร็วที่สุด ภายในครึ่งหลังของศตวรรษนี้ โดยภาคพลังงานและขนส่งยังคงเป็นภาคส่วนหลักในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นอกจากนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกระทรวงพลังงานก็จัดทำเป้าหมายการมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี 2565 รัฐบาลเองก็ได้บรรจุประเด็น climat change ในนโยบายหลักประเทศภายใต้กรอบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตที่ยั่งยืน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างรอบด้าน

โดยมีจุดหมายที่สำคัญคือ หมายเหตุที่ 10 ในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ และหมายเหตุที่ 11 การลดความเสี่ยง จากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นสองจุดหมายที่จะตอบประเด็น climate change โดยตรง

ขณะเดียวกันรัฐบาลอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งจะเป็นกฎหมายครอบคลุมประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกมิติ ทั้งการจัดเก็บข้อมูลก๊าซเรือนกระจก การลดก๊าซ การปรับตัว และการส่งเสริมหน่วยงาน และองค์กรท้องถิ่นในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนการดำเนินการในระดับประเทศ

รวมถึงการส่งเสริมโมเดลเศรษฐกิจ BCG หรือ Bio – Circular – Green Economy Model (BCG Economy Model) เน้นวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว อันเป็นการต่อยอดจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของไทย ที่เน้นสร้างการเจริญเติบโตที่สมดุล ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม น่าจะช่วยให้ไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 เรื่อง climat action รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอื่น ๆ ได้เร็วขึ้น

“ขณะเดียวกันผมเห็นว่าการแก้ไขปัญหาโดยใช้ธรรมชาติเป็นพื้นฐาน เป็นอีกแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหา climat change ได้ โดยเฉพาะสำหรับประเทศที่มีองค์ความรู้ และมีภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ โครงการปลูกป่าชายเลน จะช่วยลดซับก๊าซเรือนกระจก และยังสามารถป้องกันกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่งได้อีกด้วย

ในเรื่องนี้ รัฐบาลมีเป้าหมายที่จะปลูกต้นไม้ 100 ล้านต้นภายในปี 2565 ผมขอเชิญชวนภาคเอกชนมีส่วนร่วมโครงการนี้ รวมทั้งการริเริ่มโครงการอื่น ๆ นอกจากนี้รัฐบาลยังพยายามส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้มีการปรับตัวตามทิศทาง และรากฐานใหม่ ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ” พล.อ.ประยุทธ์กล่าว

เอกสารอ้างอิง

COP 26 (2564) Retrived from <https://thaipublica.org/2021/10/what-is-cop-26/>

สรุปCOP 26 (2564) Retrived from <https://workpointtoday.com/tomorrow-x-finnomena-cop26-01/>

COP26 ความหวังแก้โลกร้อนมนุษยชาติ(2564) Retrived from <https://www.prachachat.net/world-news/news-793046>

จัดทำโดย

นางสาวศิริประภา คงทรัพย์

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

